

Wat is Waar

Inleiding

Deze bewerking bevat geen compleet overzicht van de juiste locatie van de woningen vermeld in het bevolkingsregister 1830. Voor een dergelijk overzicht moet nog veel onderzoek worden verricht. Deze bijlage is meer bedoeld als illustratie van wat mogelijk is en van welke problemen zich voor kunnen doen.

De vraag ‘wat is waar’ kan op twee manieren worden beantwoord:

1. via plattegronden;
2. via een tabel waarin het adres in 1830 gekoppeld wordt aan een huidig adres.

Deze beide mogelijkheden komen in deze bewerking aan de orde. Voor wat betreft de uitwerking via plattegronden is gekozen voor een uitwerking van Wijk A van het dorp Haren (Hoofdstuk 1). Voor de koppeling van adressen is een tabel opgenomen (Hoofdstuk 2). Het is de bedoeling de gegevens in deze bewerking uit te breiden door van meer delen van de gemeente plattegronden op te nemen en het aantal koppeling met huidige adressen in de tabel te vergroten.

Hoofdstuk 1 Uitwerking Wijk A van het dorp Haren

De ‘Verordening op de verdeling der gemeente in wijken, de nummering der gebouwen en het opmaken der staten van bevolking en harer huizing in de gemeente Haren’ (vastgesteld op 26 november 1855; zie bronbewerking 3) bevat over wijk A van het dorp Haren de volgende bepaling:

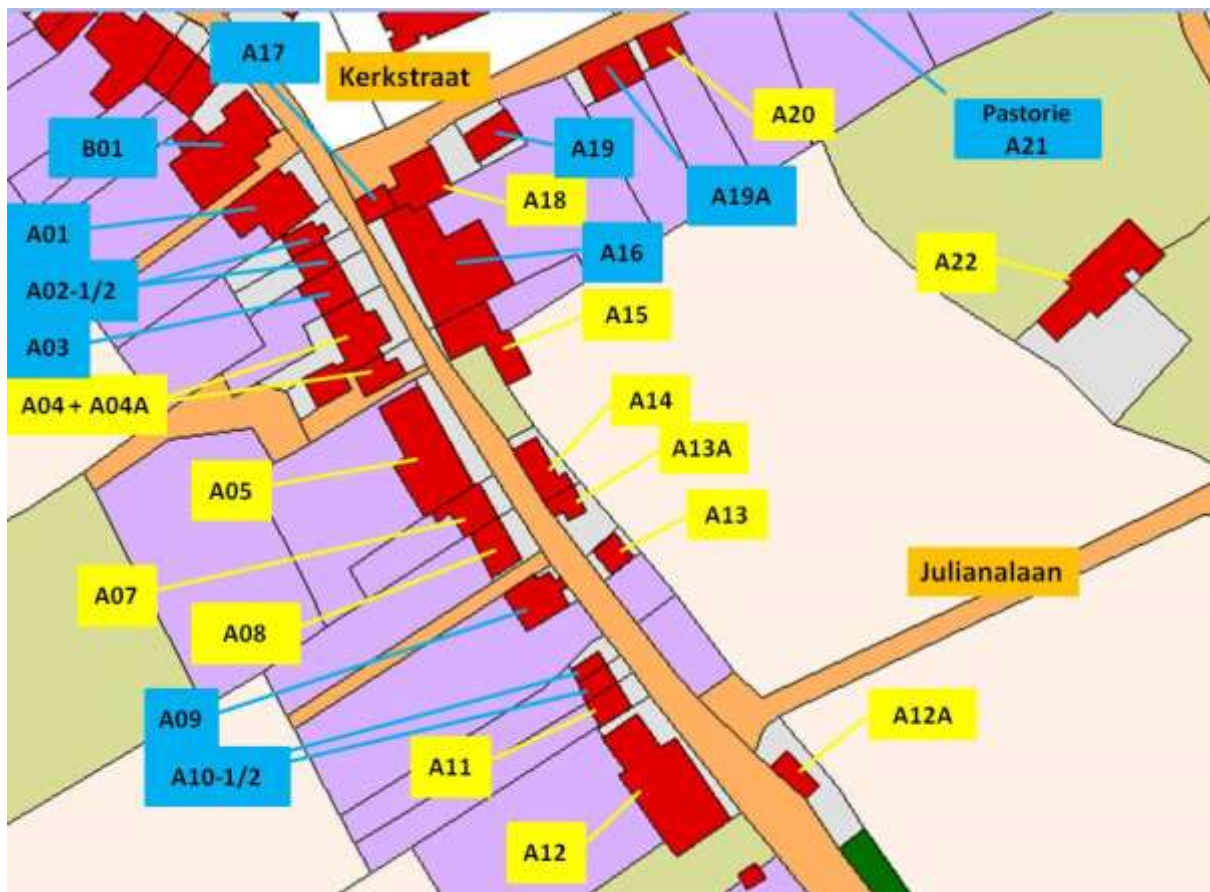
“De afdeeling A begint met het huis bekend bij het kadaster onder sectie K nr 485, thans bewoond door de Wed. J. Meinders; loopt verder zuidwaarts bijlangs de westzijde der straat tot het huis op het perceel sectie K nr 455 thans bewoond door Wedw. R. ter Borgh, van daar aan de overkant van de straat noordwaarts, bevat de huizen aan de zuidkant der Kerkstraat en neemt de behuizingen in gelegen aan de weg van Haren naar Onnen, aldaar eindigende met de behuizing op perceel sectie K nr 1019, waarop het werkhuis, voorts omvat deze wijk alle behuizingen op de Middelhorst en springt van hier naar de landhuiskundige school op perceel sectie K nr 1376, van waar ze zuidwaarts loopt naar Harenermolen en eindigt met de behuizing op perceel sectie K nr 813 bewoond door Weduwe J.F. Eisses.”

Aan de hand van een aantal afbeeldingen (gebaseerd op www.hisgis.nl) zal de huisnummering worden weergegeven. De huisnummers zijn aangegeven in geel en blauw. Bij een geel nummer is de bewoner ook de eigenaar en stemmen de gegevens in het bevolkingsregister dus overeen met die in de kadastrale administratie (www.hisgis.nl). Bij een blauw nummer is de bewoner niet de eigenaar. Een aantal foto's is als illustratie tussen gevoegd. Deze laten uiteraard niet de situatie van 1830 zien, maar van rond 1900.

Kaart 1 Wijk A nr 1 tm Wijk A nr 22

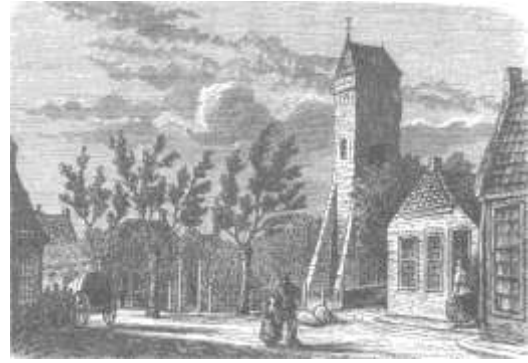
Deze kaart heeft betrekking op de volgende passage uit de verordening: *“De afdeeling A begint met het huis bekend bij het kadaster onder sectie K nr 485, thans bewoond door de Wed. J. Meinders; loopt verder zuidwaarts bijlangs de westzijde der straat tot het huis op het perceel sectie K nr 455 thans bewoond door Wedw. R. ter Borgh, van daar aan de overkant van de straat noordwaarts, bevat de huizen aan de zuidkant der Kerkstraat.”*

Het eerste huis van wijk A stond recht tegenover de Kerkstraat. In 1830 was dit huis eigendom van Jan Swartwolt. Swartwolt woonde echter niet hier, maar in de boerderij er naast (wijk B nr 1). Dochter Hillechien Swartwolt trouwde met Jan Meinders. In 1830 woonden zij nog in bij Jan Swartwolt op wijk B nr 1. Later verhuisden ze naar wijk A nr 1. Hillechien Swartwolt is de “wed. J. Meinders”, die in de verordening wordt vermeld.

Op de linker foto zicht op wijk A nr 1 vanuit de Kerkstraat. Rechts de Rijksstraatweg in zuidelijke richting. Met op de voorgrond rechts de panden wijk A nrs 1, 2, 3, 4 en 5 (het huis met twee verdiepingen van notaris Lobman).

geen bebouwing aan de Rijksstraatweg. De nummering ging nu verder aan de oostzijde van de Rijksstraatweg van noord naar zuid. Te beginnen met nummer 12A, het huis de Overwegwegskamp (zie voor meer informatie 'Julianapark, het begin van Tuinstad Haren', Harener Historische Reeks nr 16). De panden op de hoek van de Rijkstraatweg en de Kerkstraat waren eigendom van Roelf Koops jr. In de eerste versie van het kadaster zijn ze abusievelijk op naam gezet van zijn vader Roelf Koops sr. Dit is later hersteld met een administratieve wijziging, maar omdat HisGIS uit gaat van de Oorspronkelijke Aanwijzende Tafels (OAT's) staat de fout daar ook in.

Op de linker foto zicht op wijk A nr 12A met daarachter gezien in noordelijke richting de dorpskom met de toren. Rechts het enige beeld van Haren van rond 1830: een tekening van het kruispunt Rijksstraatweg/Kerkstraat).

De nummering liep nu door aan de zuidzijde van de Kerkstraat. Hier stonden het armenhuis van de kerk (nr 19A) en de pastorie (nr 21; nu begraafplaats). Vervolgens boog de nummering af naar enige verspreid liggende boerderijen. De eerste boerderij is De Oldehof (nr 22). Hier eindigt kaart 1.

Hoofdstuk 2 Tabel met koppeling huidig adres

Zoals in bronbewerking 3 is aangegeven is het adres in de vorm van de combinatie straatnaam/huisnummer in het dorp Haren ingevoerd in 1930 en in Glimmen, Onnen, Noordlaren en Tuindorp nog later. Wat is nu een 'huidig adres'? Liefst uiteraard het adres, zoals dat nu nog bestaat. Maar als er wel een 'modern' adres is geweest in de vorm van straatnaam/huisnummer en dat inmiddels weer is verdwenen? Die situatie doet zich in de dorpskom van Haren veelvuldig voor. In de zestiger en zeventiger jaren van de vorige eeuw zijn veel panden met moderne adressen afgebroken en vervangen door grote winkelpanden met daarboven galerijflats. De oude structuur van de bebouwing is daardoor onherkenbaar geworden. Voor die gevallen is gekozen voor de toevoeging 'oud' bij de vermelding van het huidig adres. Soms is niet precies duidelijk of het adres in 1830 één op één hetzelfde is als het huidig adres. In die gevallen is gekozen voor de vermelding 'nabij'.

Plaats	Adres 1830	Huidig adres
Haren	Wijk A Nr 01 Haren	Rijksstraatweg 181 te Haren
Haren	Wijk A Nr 02-1 Haren	Rijksstraatweg 185 te Haren
Haren	Wijk A Nr 02-2 Haren	Rijksstraatweg 185 te Haren
Haren	Wijk A Nr 03 Haren	Rijksstraatweg 187 te Haren
Haren	Wijk A Nr 04 Haren	Rijksstraatweg 189 oud te Haren
Haren	Wijk A Nr 04A Haren	Rijksstraatweg 189 oud te Haren
Haren	Wijk A Nr 05 Haren	Rijksstraatweg 189 oud te Haren
Haren	Wijk A Nr 07-1 Haren	Rijksstraatweg 189 oud te Haren
Haren	Wijk A Nr 07-2 Haren	Rijksstraatweg 189 oud te Haren
Haren	Wijk A Nr 08 Haren	Rijksstraatweg 195 oud te Haren
Haren	Wijk A Nr 09 Haren	Rijksstraatweg 199 te Haren
Haren	Wijk A Nr 10-1 Haren	Rijksstraatweg 205 te Haren
Haren	Wijk A Nr 10-2 Haren	Rijksstraatweg 205 te Haren
Haren	Wijk A Nr 11 Haren	Rijksstraatweg 207 te Haren
Haren	Wijk A Nr 12 Haren	Rijksstraatweg 209 oud te Haren

Haren	Wijk A Nr 12A Haren	Rijksstraatweg 226 nabij te Haren
Haren	Wijk A Nr 13 Haren	Rijksstraatweg 216 te Haren
Haren	Wijk A Nr 13A Haren	Rijksstraatweg 208 nabij te Haren
Haren	Wijk A Nr 14 Haren	Rijksstraatweg 204 nabij te Haren
Haren	Wijk A Nr 15 Haren	Rijksstraatweg 198 nabij te Haren
Haren	Wijk A Nr 16 Haren	Rijksstraatweg 192 nabij te Haren
Haren	Wijk A Nr 17 Haren	Rijksstraatweg 190 te Haren
Haren	Wijk A Nr 18 Haren	Kerkstraat 1 te Haren
Haren	Wijk A Nr 18A Haren	Kerkstraat 5 nabij te Haren
Haren	Wijk A Nr 19 Haren	Kerkstraat 7 nabij te Haren
Haren	Wijk A Nr 19A Haren	Kerkstraat 9 nabij te Haren
Haren	Wijk A Nr 20 Haren	Kerkstraat 23 te Haren
Haren	Wijk A Nr 21 Haren	Kerkstraat 23 nabij te Haren
Haren	Wijk A Nr 22 Haren	Oude Hoflaan 1 nabij te Haren